

MSU, research, scientific support of police power and local government, international university projects, training of foreign students. The university also serves as a base for important international, socio-political forums, conferences, etc., which help to attract attention to the city and the region, attract investment, international expertise and more. Sixthly, the university today performs many functions and offers many opportunities. In addition, one of the most valuable is the opportunity for dialogue with everyone. Moreover, this is what is needed to solve the problem of reintegration and development of the region. Seventhly, the Mariupol City Council and the Donetsk Regional State Administration, recognizing the role of the university in the socio-economic, socio-political development of the territories, the transformation of communities in every way contributes to the activities of MSU.

Key words: *development strategy, university, Donbass-Ukraine educational center, foreign students, Erasmus +, reintegration, temporarily occupied territories, Mariupol State University (MSU).*

УДК 304.44(477)

О. В. Шимко

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

У статті розглядаються підходи до визначення соціальної політики, визначається її роль та завдання, які вона виконує у суспільстві. Окреслюються напрямки, у яких вона має спрямовувати свої зусилля. Виокремлюються недоліки сучасної української соціальної сфери та пропонуються шляхи їх подолання.

Ключові слова: *соціальна політика, євроінтеграція, Україна, соціальний захист, соціальні послуги, соціальна інфраструктура, Європейський Союз, добробут.*

DOI 10.34079/2226-2830-2020-10-28-29-281-289

Вже кілька років, як Україна поставила перед собою амбітну і важливу мету - влитися в економічний, соціальний, культурний та політичний простір Європи, і наполегливо, хоча і не безперешкодно, йде до неї. Цей стратегічний напрям розвитку є дуже важким, бо майже всі галузі українського суспільства не відповідають високим стандартам життя в європейській спільноті. Для того, щоб наблизитися до них, українській владі слід ґрунтовно змінити ставлення до базових норм і цінностей, значно поліпшити рівень життя в країні, покращити стан довкілля, соціальний захист тощо. Слід пам'ятати, що європейські держави є дуже соціально орієнтованими, максимально наближеними до стану соціальної справедливості, вони постійно намагаються створити найкращі умови життя та діяльності населення, реалізують їхній соціальний захист та дотримуються соціальних прав. Таким чином, в контексті сьогоденної євроінтеграції, соціальна сфера є одним з пріоритетних напрямків соціально-економічного розвитку української держави, а ефективне впровадження грамотної та продуманої соціальної політики – важливим інструментом його реалізації.

Дослідження цієї проблеми не нове, воно неодноразово проводилося різними вченими у різних аспектах, зокрема виділяється ґрунтовне дослідження Ярової Л. В, яка розглядала соціальну політику як один із чинників європейської інтеграції (Ярова, 2011; Ярова, 2016). Також ми використали досвід інших вчених, серед яких Слюсаренко К. В., Садовенко М. М., Ільяшенко В. А., Пігуль Н. Г., Люта О. В., що публікували результати своїх досліджень у наукових журналах (Слюсаренко, та Садовенко, 2017; Ільяшенко, 2010; Пігуль та Люта, 2015) або електронних ресурсах – Гринчишин І. М., Квіст Дж. (Гринчишин, 2015; Квіст, 2003), і вивчали розвиток соціальної сфери в Україні та ЄС, модернізацію соціального захисту тощо. Проте, оголошена проблема є надзвичайно важливою для сьогодишньої України і, на жаль, досі не вирішеною. Тому ми вважаємо доцільним продовжувати наукові розвідки у цьому напрямку.

Головними цілями даного дослідження є аналіз підходів до визначення суті соціальної політики, напрямків розвитку, недоліків та окреслення методів їх подолання.

Відношення до соціальної політики дещо різняться у різних дослідників, але узагальнена точка зору наголошує на тому, що основу її складає така діяльність держави, яка спрямована, перш за все, на підвищення добробуту усіх верств населення, соціальний захист найбільш вразливих та незахищених верств, дотримання соціальної справедливості у галузі розподілу благ та збереження таким чином соціальної та політичної стабільності у державі. Держава, яка проголошує себе соціальною, має забезпечити задоволення базових потреб людини – насамперед у безпеці життя, захисті здоров'я, безперешкодного отримання освіти, житла, отримання місця роботи та гідної заробітної платні тощо. Одне з головних завдань державної влади у галузі соціальної політики – це регуляція соціально-економічної сфери держави, мінімізація або ліквідація негативних наслідків сучасних ринкових процесів та інфляції.

Деякі дослідники виділяють розуміння соціальної політики у вузькому та широкому сенсі. Так, у вузькому сенсі соціальна політика означає діяльність її суб'єктів з формування соціальної безпеки особи і суспільства. А у широкому розумінні соціальна політика – це система управлінських, регулятивних, саморегульованих способів та форм діяльності суб'єктів, сукупність принципів, рішень, дій, що втілюються в соціальних програмах і соціальній практиці з метою задоволення соціальних потреб, збалансованості соціальних інтересів людини, соціальних груп суспільства (Слюсаренко та Садовенко, 2017, с.82).

Слід також мати на увазі, що у сферу соціальної політики входять вирішення різноманітних соціальних завдань, досягнення цілей соціального спрямування та дотримання домінуючих у суспільстві соціальних цінностей. Дуже важливою складовою соціально орієнтованої держави є дотримання таких форм діяльності, які могли б створити належні умови для самореалізації людини, у потрібному руслі спрямувати її сили та потенціал, що у кінцевому рахунку призвело б до позитивного соціального розвитку суспільства у цілому. У цьому сенсі безперечно важливим є поважне ставлення до людини як до цінного людського капіталу держави, а також до сфер, які є життєво необхідними для неї – охорони здоров'я, освіти, науки, культури та спорту. Фінансування цих галузей часто ведеться за залишковим принципом, що значно погіршує якість життя населення.

Євроінтеграційний курс передбачає осучаснення якості життєвого рівня населення, що можливо лише у випадку суттєвого підвищення ролі держави у регуляції соціально-економічних процесів, встановлення системи соціального партнерства між державою та приватним сектором економіки. Саме у соціальному секторі економіки відбувається

розподіл та споживання матеріальних та інших благ, тому не дивно, що держава має стати економічним гарантом високого та стабільного рівня життя населення.

Не слід забувати про складне соціально-економічне минуле України, коли вона була втягнута в орбіту соціалістичної системи ведення господарства. Планова економіка, централізований та несправедливий розподіл соціальних благ, неефективна система нарахування заробітної платні, відсутність фінансових важелів підвищення ефективності праці – все це призвело до вкрай низьких соціальних вимог, які дісталися українському народу у спадок. Треба мати велику економічну та політичну волю для подолання цих перешкод.

Деякі вчені звертають увагу на значну ресурсну проблему у галузі. Так, Ярова Л. В. наголошує на тому, що ресурсні потреби соціальної сфери найближчі роки різко зростатимуть, і навіть в умовах розвиненої економіки посилюватимуться труднощі щодо ресурсного забезпечення соціальної сфери. Це висуває не лише більші вимоги до обсягу внутрішнього валового продукту і до рівня витрат на його виробництво, але і може породжувати необхідність певного посилення умов надання соціальної підтримки. Зазначені тенденції характерні не тільки для української практики, а і для усього світу (Ярова, 2011, с.10).

Важлива роль соціальної політики, безумовно, полягає у запобіганні, ліквідації, або хоча б мінімізації руйнівної ролі значних соціальних протиріч та конфліктів, які перманентно виникають в усіх без винятку країнах світу, особливо тих, які мають нерозвинену, слабку або перехідну економіку, як от Україна. Прийнято вважати, що економічна та соціальна політика у переважній більшості залежить від дій держави, проте можна стверджувати, що діяльність бізнесу та громадянського суспільства також має велике значення. Найефективнішими засобами є соціальні компроміси та партнерство із залученням пересічних громадян та громадських організацій.

Однією з важливих проблем сьогодні є відсутність довгострокової, реальної та комплексної програми реформ соціальної системи в Україні. Деякі спроби створення такого комплексного бачення за останні роки були зроблені, розроблений перелік заходів, спрямованих на покращення та модернізацію соціальної сфери, проте вони виявилися недостатніми та вкрай неефективними. Фактично, система соціального захисту просто намагається наздогнати інфляцію та зростаючі тарифи, не роблячи нічого для системного вирішення основних проблем у галузі. Головні ж напрямки, у які необхідно спрямувати свої зусилля з соціального захисту населення України, на сьогодні такі:

- вдосконалення системи пенсійного забезпечення, більш справедливий та раціональний розподіл пенсійного фонду;
- покращення механізму соціальних виплат, мінімізація соціального утримання;
- заміна загальних соціальних пільг більш ефективною адресною допомогою потребуючим з верифікацією та класифікацією їхніх потреб;
- більш ефективне піклування про дітей-сиріт та зосередження на їх соціальній адаптації після закінчення інтернатних закладів з обов'язковим забезпеченням житлом за рахунок держави;
- модернізація системи працевлаштування безробітних з одночасною стимуляцією їх до навчання або перекваліфікації у разі потреби.

Серед системних недоліків у соціальній галузі також можна відзначити недосконале законодавство, яке не відповідає сучасним вимогам та викликам, бюрократизованість усіх

соціальних служб, вкрай неефективна їхня робота, закритість важливої інформації в цій сфері. І хоча профільне міністерство постійно вдосконалює систему та покращує роботу усіх соціальних структур, ці дії і досі є недостатньо ефективними.

Вирішення означених проблем має бути системним та поступальним, проте, як відмічають деякі дослідники, в умовах співпраці та координації у сфері соціального захисту першочерговими заходами є визначення завдань та рекомендації на рівні Європейського Союзу; обґрунтування стратегічного національного плану дій із взаємоузгодженням економічної та соціальної складових реформ на національному рівні; встановлення кількісних та якісних параметрів ефективності пропонованих змін та здійснення моніторингу досягнення ефекту; налагодження безперервного процесу взаємного навчання, координації та співпраці між країнами-членами ЄС та Україною (Гринчишин, 2015, с.3).

Населення очікує від влади досить швидкого та сутнісного вирішення найбільш кричущих та актуальних соціальних проблем, але це очікування поки не справджується у повній мірі. Серед важливих недоліків також можна назвати постійно зростаючу соціальну диференціацію різних прошарків населення, постійне зростання корупції, правове беззаконня, що вкупі знижує довіру до влади, підриває її авторитет та стверджує думки про її неспроможність вирішити ці наболілі проблеми. Така ситуація постійно становить загрозу соціально-економічній стабільності держави, політичному авторитету на міжнародній арені і врешті-решт загрожує національній безпеці.

Соціальна сфера має системні проблеми, які накопичувалися не одне десятиліття і вирішення їх буде, безумовно, тривалим і непростим процесом. Однією з важливих проблем є надзвичайно висока витратність соціальної сфери вкупі з її низькою ефективністю, що зумовлено низькою причин, серед яких головними є, безумовно, некваліфіковане керівництво, нецільове використання коштів та відсутність довгострокової програми дій у галузі. Також можна відмітити неконтрольоване і нераціональне зростання пенсій, соціальних виплат та заробітної платні робітників бюджетної сфери без належного зростання економіки і рівня надходжень у бюджет.

Проблемою є недостатня соціальна орієнтованість бізнесу. Практика соціально відповідального ведення бізнесу дуже повільно набуває поширення серед українських підприємців. Зловживання можливостями повільного збільшення заробітної платні в регіонах чи сегментах ринку праці, де наявний надлишок робочої сили, збереження несприятливих умов праці, екологічно небезпечних виробництв нерідко зумовлювали збереження значної конфліктності у відносинах між бізнесом та працівниками, а також бізнесом та місцевою владою (Ільяшенко, 2010, с.194).

Серед шляхів вирішення зазначених недоліків виділяється збільшення раціональності цільового використання видатків у соціальній сфері, що має збільшити ефективність їх використання. Також необхідне осучаснення установ та системи управління даної сфери. Можна використати зарубіжний досвід запровадження страхових елементів при збереженні певного мінімального пакету базових, безкоштовних послуг. Особливо це є доречним та ефективним у медичній сфері, що наразі вже активно запроваджується у вітчизняній медицині. Реформа у медичній галузі, що проводиться вже кілька років, зустрічає багато перепон та значне суспільне обговорення, проте її результати ще допоки остаточно незрозумілі. Складним є вирішення питання фінансування закладів соціальної сфери, бо суттєве його скорочення може призвести до знищення соціальної інфраструктури та втрати кваліфікованих кадрів. В цілому ж треба пам'ятати про необхідність побудови

довгострокових, перспективних стратегій розвитку соціальної сфери, а не лише вирішувати тимчасові, гостро актуальні соціальні проблеми.

Ще з отриманням незалежності Україна була спрямована на формування ринкової моделі економіки, яка також мала б соціальну зорієнтованість, але ця амбітна мета так і не була реалізована. Причому соціальна орієнтація економіки є загально визнаним чинником її ефективності та результативності. Ринкові відносини передбачають приділення значної уваги соціальному фактору, і про це свідчить світовий досвід розвинених країн з динамічним розвитком ринкових моделей економіки. Це так зване суспільство добробуту, на яке зараз орієнтуються усі демократичні країни світу.

Важливими наслідками впровадження такої моделі ринкової економіки в Україні та європейська інтеграція спричинить важливі та вкрай необхідні позитивні наслідки для країни, серед яких можна назвати модернізацію усіх сфер життя, зокрема соціальної, іноземні інвестиції та сплеск розвитку усіх галузей народного господарства, технічна модернізація виробництва, вихід на ринки Європейського Союзу українських товарів тощо. Покращення внутрішніх економічних показників має, в свою чергу, привести до підвищення загального рівня життя, формування стійкого середнього класу, зростання чисельності малого та середнього бізнесу.

Не слід також забувати і про можливі негативні наслідки євроінтеграції, серед яких найбільш значними є демографічний спад, збільшення міграції працездатного та найбільш кваліфікованого населення. Відтік кадрів у свою чергу, може дещо покращити стан тих працівників, які залишаються в Україні через збільшення їх заробітної платні внаслідок кадрового голоду на підприємствах. Проте різниця у продуктивності праці та не конкурентоспроможності більшості робітників може привести до загострення соціальних суперечностей та зростання соціальної напруги у суспільстві, що, безумовно, не додасть стабільності державі.

При розгляді даної теми не слід забувати про важливий чинник ресурсів, які є у наявності у розпорядженні держави. Безумовно, зважена, розсудлива та продумана соціальна політика спирається на реальні економічні показники та її можливості при плануванні, а тим паче збільшенні соціальних витрат. Дуже важливим при довготривалій економічній кризі, яку кілька десятиліть переживає Україна, є ефективне використання наявних ресурсів і вираховування реальних можливостей економіки на даному етапі розвитку країни.

Загалом дослідники виділяють два варіанти впровадження соціальної політики на сучасному етапі і з урахуванням сучасних соціально-економічних реалій. Перший полягає в зниженні загального рівня соціальних витрат, що суспільство буде змушене так чи інакше прийняти й адаптуватися. Це пов'язано з ростом конкуренції з боку компаній країн з більш низькими витратами виробництва, особливо – більш низькою оплатою праці при аналогічному рівні якості продукції. Це також пов'язано із зацікавленістю певних країн у залученні прямих іноземних інвестицій. Другий варіант полягає у підвищенні цієї норми, пов'язаний довгостроковою перспективою з можливим новим ривком у продуктивності праці в умовах науково-технічної революції XXI століття (Ярова, 2016, с.79).

Негативними рисами сучасної соціальної політики України також можна назвати її значну політизованість та централізацію, які пов'язані у єдиний формалізований конгломерат і не дають їй вільно розвиватись з урахуванням рівня розвитку ринкової економіки. Політична нестабільність, яка супроводжує нашу державу, разом з економічною довготривалою кризою, роблять майже неможливим проведення сутнісних та ефективних

реформ та підвищення реального добробуту населення. Тому важливим є формування політично стабільної державності, яка незмінно призведе до стабільності у соціально-економічній сфері.

В європейській спільноті не існує єдиної моделі чи стратегії соціальної політики. Існує кілька моделей, яких дотримуються певні держави або групи держав. Кожна з цих моделей містить істотні, суттєві відмінності у кількості та якості пільг, які надаються, числі їхніх отримувачів, розмірах ресурсів, які на це виділяються, моделі медичного обслуговування та освіти, переважання ролі того чи іншого інституту соціального захисту тощо.

При визначенні моделі соціальної політики, безумовно, перш за все, враховується важливе питання джерел та обсягів фінансування соціальної сфери. І тільки після визначення цього питання виділяються важливіші, першочергові соціальні напрямки, визначаються пріоритетні суспільні потреби, на які надається більше усього коштів. Таким чином, перерозподіл національного доходу відбувається максимально прозоро та справедливо і соціальні витрати не стають фінансовим тягарем для державного бюджету, задля них держави не беруть міжнародні кредити і не дають ніяких довгострокових зобов'язань. Соціальні витрати у соціально-орієнтованих державах завжди визначаються рівнем валового внутрішнього продукту країни і ніколи не перевищують визначених урядом рамок.

Жодна з європейських соціальних моделей (в основному виділяють наступні: англо-саксонська, континентальна, скандинавська, ліберальна, консервативна, соціал-демократична, південно-європейська) не існує в чистому вигляді, усі вони є компіляцією важливих для країни на даному етапі розвитку елементів, з урахуванням усіх можливих важливих для потреб населення чинників.

Для України на сучасному етапі фактично характерним є поєднання ліберальної та консервативної моделей соціальної політики, оскільки жодна з них яскраво виражених ознак в соціальному житті країни не має. Так, рівень централізації валового внутрішнього продукту у бюджеті країни за останні роки коливався в межах 28-30 %, що є характерним для ліберальної моделі. Але реалізація ліберальної моделі передбачає відповідний рівень соціально-економічного розвитку суспільства, чого в Україні немає і це є суттєвим гальмом для її подальшого соціального розвитку (Пігуль та Люта, 2015, с.347).

Важливою сутнісною характеристикою консервативної моделі соціального розвитку є державний контроль та розподіл фінансових коштів та інших ресурсів, а також залежність соціальних виплат від страхових виплат кожного громадянина. Проте, в українській соціальній сфері відсутня головна якісна ознака цієї моделі, а саме – висока економічна ефективність соціального захисту. Основною причиною цього можна назвати невідповідність високих соціальних виплат і низьких відрахувань як фізичних, так і юридичних осіб у соціальні фонди, що безумовно, пов'язане з високим відсотком нелегального, так званого «чорного» ринку праці.

У світовій практиці найбільш соціально орієнтованою та економічно обґрунтованою, а тому найпривабливішою вважається так звана скандинавська соціальна модель. Вона характеризується всеосяжним характером державної політики у соціальній сфері, держава має більший вплив, ніж ринок або громадянське суспільство. Така політика скеровує свою увагу на забезпечення повної зайнятості населення та попередження безробіття. Вона також намагається досягти загальної рівності, універсальності та високої якості соціальних гарантій, коли соціальні послуги надаються на професійному рівні та мають високу якість (Квіст, 2003).

Загалом, українська соціальна політика має орієнтуватися на високі соціальні стандарти, задані саме скандинавською моделлю добробуту, забезпечуючи високий рівень життя населення, враховувати соціальні потреби різних категорій громадян, у достатній кількості виділяючи гроші на потреби соціальної галузі.

Отже, якщо Україна планує у найближчому майбутньому втілити у життя складну і амбітну задачу – входження у європейську спільноту – вона має стати соціально орієнтованою, законодавчо грамотною та економічно сильною країною. Важливо навчитися швидко та ефективно відповідати на постійні економічні, соціальні та політичні виклики, які повсякчас виникають у сучасну динамічну епоху і які притаманні і відносно стабільному європейському життю. Ретельне вивчення європейського досвіду побудови діючих соціальних доктрин, врахування їх недоліків і переваг, допоможе якнайшвидше та безболісніше подолати перехідний період у становленні сучасної, орієнтованої на потреби громадян соціальної політики. Для цього треба орієнтуватися на покращення якості умов життя населення, враховувати трудовий потенціал країни, розвивати соціальну інфраструктуру та покращувати якість соціальних послуг.

Бібліографічний список

- Гринчишин, І.М., 2015. *Модернізація соціального захисту в контексті євроінтеграції: виклики для України*. [онлайн] Львів: Інститут регіональних досліджень імені М.І.Долішнього НАН України. Доступно: <ird.gov.ua/irdp/e20150704> (Дата звернення 3 травня 2020).
- Льяшенко, В.А., 2010. Формування державної соціальної політики України. *Держава та регіони. Серія: Державне управління*, 1, с.192-197.
- Квіст, Дж., 2003. Социальные реформы в скандинавских странах в 1990-е годы: использование теории нечеткого набора для оценки соответствия идеальным типам. *SPEPO: Социальная политика: экспертиза, решения, оценки*, [онлайн] 1. Доступно: <<https://pandia.ru/text/79/449/16619.php>> (Дата обращения 3 мая 2020)
- Пігуль, Н.Г. та Люта, О.В., 2015. Розвиток соціальної сфери України в умовах євроінтеграційних процесів. *Фінансовий простір*, 2(18), с.335-340.
- Слюсаренко, К.В. та Садовенко, М.М., 2017. Соціальна політика ЄС: сучасні виклики та перспективи. *Економічний аналіз*, 27(1), с.80-90.
- Ярова, Л.В., 2011. *Соціальна політика як чинник забезпечення європейської інтеграції України*. Доктор наук. Автореферат дисертації. Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського. Одеса.
- Ярова, Л.В., 2016. Особливості європейської соціальної політики. *S.P.A.C.E. Society, Politics, Administration in Central Europe*, 1, с.76-79.

References

- Hrynchyshyn, I.M., 2015. *Modernizatsiia sotsialnoho zakhystu v konteksti yevrointehratsii: vyklyky dlia Ukrainy [Modernization of social protection in the context of European integration: challenges for Ukraine]*. [online] Lviv: Dolishniy Institute of Regional Research of NAS of Ukraine. Available at: <ird.gov.ua/irdp/e20150704> (Accessed 3 May 2020). (in Ukraine).
- Iiashenko, V.A., 2010. Formuvannia derzhavnoi sotsialnoi polityky Ukrainy [Formation of the state social policy of Ukraine]. *State and regions. Series: Public Administration*, 1, pp.192-197. (in Ukraine).

- Kvist, Dzh., 2003. Sotsialnye reformy v skandinavskikh stranakh v 1990-e gody: ispolzovanie teorii nechetkogo nabora dlya otsenki sootvetstviya idealnym tipam [Welfare Reform in the Nordic Countries in the 1990s: Using Fuzzyset Theory to Assess Conformity to Ideal Types]. *SPERO: Sotsialnaya politika: ekspertiza, resheniya, otsenki*, [online] 1. Available at: <<https://pandia.ru/text/79/449/16619.php>> (Accessed 3 May 2020). (in Russian).
- Pihul, N.H. and Liuta, O.V., 2015. Rozvytok sotsialnoi sfery Ukrainy v umovakh yevrointehratsiinykh protsesiv [The Development Of Social Sphere In Ukraine In The Conditions Of European Integration Process]. *Financial space*, 2(18), pp.335-340. (in Ukraine).
- Slyusarenko, K.V. and Sadovenko, M.M., 2017. Sotsialna polityka YeS: suchasni vyklyky ta perspektyvy [EU social policy: challenges and prospects]. *Ekonomichnyi analiz*, 27(1), pp.80-90. (in Ukraine).
- Yarova, L.V., 2016. Osoblyvosti yevropeiskoi sotsialnoi polityky [Features of European social policy]. *S.P.A.C.E. Society, Politics, Administration in Central Europe*, 1, pp.76-79. (in Ukraine).
- Yarova, L., 2011. *Sotsialna polityka yak chynnyk zabezpechennia yevropeiskoi intehratsii Ukrainy* [Social policy as a factor of European integration of Ukraine]. PhD. Abstract of Dissertation. South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky. Odesa. (in Ukraine).
- Стаття надійшла до редакції 08.05.2020 р.

O. Shimko

PROBLEMS AND PROSPECTS OF SOCIAL SPHERE DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION CHOICE

For several years, Ukraine has set itself an ambitious and important goal of joining the economic, social, cultural and political space of Europe, and is persistently, though not unhindered, moving towards it. This strategic direction of development is very difficult because almost all sectors of Ukrainian society do not meet the high standards of living in the European community. In order to get closer to them, the Ukrainian authorities should fundamentally change their attitudes to basic norms and values, significantly improve the standard of living in the country, improve the environment, social protection and so on. It should be remembered that European countries are very socially oriented, as close as possible to the state of social justice, they are constantly trying to create the best living conditions and activities of the population, to exercise their social protection and to respect social rights. Thus, in the context of present-day European integration, the social sphere is one of the priority directions of the socio-economic development of the Ukrainian state, and the effective implementation of a competent and thoughtful social policy is an important tool for its implementation.

So, if Ukraine plans to implement the difficult and ambitious task of joining the European community in the near future, it must become a socially oriented, legally competent and economically strong country. It is important to learn how to respond quickly and effectively to the continuing economic, social and political challenges that are constantly emerging in today's dynamic era and which are inherent in a relatively stable European life. Careful study of the European experience of building current social doctrines, taking into account their disadvantages and advantages, will help to overcome the transition period in the formation of modern, oriented to the needs of citizens of social policy as soon as possible and without pain. To do this, it is necessary to focus on improving the quality of living conditions of the population, taking into

account the country's labor potential, developing social infrastructure and improving the quality of social services.

Keywords: *social policy, European integration, Ukraine, social protection, social services, social infrastructure, European Union, welfare.*